

Generelt om veterinære oppgaver

Veterinærene har flere viktige oppgaver i verdikjeden. Det gjelder ikke minst forebyggende helsearbeid, besetningsgjennomgang ved produksjonsavvik, sjukdomsberedskap og samordnet sjukdomskontroll.

Forebyggende helsearbeid

Noe av det viktigste arbeidet for besetningsveterinæren, gjerne i samarbeid med andre rådgivere, er å drive systematisk forebyggende helse- og dyrevelferdsarbeid. Dette er særlig viktig i fjørfeproduksjonen, der en av flere årsaker har begrensede muligheter til rette opp eventuelle problemer underveis i innsettene. Gjennom å sikre en høy kvalitet på liv- og bruksdyr (god livskraft og lik størrelse på dyrene) og å forhindre innslep av smittestoffer eller oppvekst av allerede eksisterende smittestoffer i dyremiljøet, vil en kunne optimalisere produksjonen. Effektivt forebyggende arbeid forutsetter besetningsbesøk av en viss regelmessighet, samt jevnlig tilsyn med produksjonskontrollene. Slik får også veterinæren god kjennskap til produksjonsmiljøet. Nettbaserte produksjonskontroller gjør det dessuten mulig for veterinæren og logge seg på og se på besetningens produksjons- og helsedata, forutsatt at dyreeier gir veterinær slik tilgang.

Besetningsgjennomgang ved produksjonsavvik

Det er også viktig at en ved produksjonsavvik, så som dårligere resultat enn andre det er naturlig å sammenligne seg med, gjennomfører systematiske besetningsgjennomganger med formål å finne årsaker og rette opp avvik i innværende eller kommende innsett. Dette bør gjøres av kompetente rådgivere, eksempelvis veterinærer med avtale med Helsetjenesten for fjørfe (Helsetjenesteveterinærene) eller fagkonsulenter i Nortura og KLF. I mange tilfeller vil en ha mest igjen for en besetningsgjennomgang gjennomført i samarbeid mellom veterinær og fagkonsulent. Oppdatert oversikt over Helsetjenesteveterinærene finner du under helsetjenesteveterinærer. (<https://www.animalia.no/no/Dyr/fjorfe/helseovervakingsprogram/ho-avtale-med-helsetjenesteveterinar/>)

Sjukdomsberedskap

Ved akutt oppstående sjukdom og / eller produksjonsavvik er det svært viktig å få stilt en diagnose så tidlig så mulig, enten for å utelukke eller bekrefte alvorlig smittsom sjukdom, eller for raskt å komme til med nødvendig behandling for å hindre store tap og lidelser. Om ikke årsaken er åpenbar (eksempelvis teknisk svikt som raskt kan rettes opp), skal veterinær kontaktes. Veterinæren skal foreta et faglig skjønn på nødvendig oppfølging, herunder behov for besetningsbesøk og uttak av prøvemateriale for nærmere undersøkelse.

Mattilsynet skal varsles i henhold til sjukdomsinstruksen ved å ringe Mattilsynet sentralt og bli satt over til aktuelt regionkontor, eventuelt supplert av Mattilsynets skjematjenester for innrapportering av smittsom sjukdom.

Veterinærene plikter å følge offentlig regelverk mht. forskrivning av legemidler (inkl. vaksiner). Dyreeierne på sin side plikter å bruke legemidler etter forskrivning av veterinær og forholde seg til KSLs retningslinjer for bruk og forvaltning av medisiner til produksjonsdyr: KSL (<http://www.matmerk.no/ksl/>)

Samordnet sjukdomskontroll

Registrering av produksjons- og helsedata og kunnskap om sykdomsstatus danner fundamentet i alt samordnet helsearbeid. Det er kun gjennom slik registrering at det er mulig å sette inn samordnede tiltak og måle effekten av disse. Jo flere som slutter opp om produksjonskontrollene, jo bedre

verktøy får næringen. Ved at besetningsveterinæren gis adgang til sine kunders produksjonskontroller, muliggjør det en enda mer effektiv rådgivning.

Veterinærene plikter på sin side å føre besøksjournal, føre inn sjukdomsdiagnoser, eventuell behandling og tilbakeholdelsesfrister i besetningens dagliste, verpeliste eller lignende.

Husdyrnæringas sjukdomskoder for fjørfe skal brukes. Varsling og innrapportering av smittsomme B- og C-sjukdommer skal gjennomføres i henhold til sjukdomsinstruksen (se under det forrige punktet Sjukdomsberedskap).

Dokumentasjon

Det blir stadig viktigere å dokumentere god dyrehelse, dyrevelferd og trygg matproduksjon (matkjedeinfo). Dette er noen av de viktigste konkurransefortrinnene norsk husdyrproduksjon har. Mye dokumenteres allerede, gjennom prøvetakingsprogrammer, dyrevelferdsprogrammer, produksjonskontroller, kjøttkontroll, KSL, m.m. Imidlertid forventes det at det vil komme nye krav til dokumentasjon. Veterinærer og andre rådgivere vil kunne bistå i å få slik dokumentasjon på plass